

שאלה: האם ראוי לקדש את הלבנה במוצאי תשעה באב?

תשובה: במסכת סופרים פרק י"ט הלכה ל' נאמר: "ואין מברכין על הירח אלא במוצאי שבת, כשהוא מבושם, ובכלים נאים", וכן הובאו הדברים בטור או"ח סימן תכ"ו ובשולחן ערוך או"ח סימן תכ"ו סעיף ב'. קידוש הלבנה במוצאי שבת דווקא הוא בגדר מצוה מן המובחר (קיצור שולחן ערוך סימן צ"ז סעיף ט', "משנה ברורה" סימן תכ"ו ס"ק ד') ואם אי אפשר במוצאי שבת מקדשים אותה בחול.

מאחר ויש לקדש הלבנה כשהוא מבושם ולבוש בבגדים נאים, כתב הרמ"א בהגהתו על שו"ע או"ח סימן תכ"ו סעיף ב' בשם המהרי"ל שאין מקדשין הלבנה קודם תשעה באב ("משנה ברורה": שאז שרויין באבלות) ולא במוצאי תשעה באב ושאר תענית ("משנה ברורה": דאין שרויין בשמחה), וכן פסק ה"לבוש" (או"ח תכ"ו, ד').

אמנם, היו שנהגו לקדש הלבנה במוצאי תשעה באב. ב"באר היטב" או"ח תכ"ו ס"ק ד' כתב: "והאר"י ז"ל כתב לקדש במוצאי תשעה באב, וכן כתב הכנסת הגדולה שכן נוהגים בירושלים ובקושטנטנא". גם רבי יוסף חיים בן אליהו אל-חכם בספרו שו"ת "רב פעלים" חלק ב' או"ח סימן ל"ח מביא שכך הוא מנהג בגדד. נעיר שגם לשיטת אלו שנהגו לקדש הלבנה במוצאי תענית, יש לטעום משהו קודם קידוש הלבנה (קיצור שולחן ערוך סימן צ"ז סעיף א', "משנה ברורה" סימן תכ"ו ס"ק י"א), חוץ ממוצאי יום הכיפורים שאז מקדשין אותה מיד. מכל מקום, כפי שאמרנו לעיל, כבר הורונו אחרת הפוסקים שמפיהם אנו חיים. לכן, אין לקדש את הלבנה במוצאי תשעה באב, אלא יקדשנה באחד הימים לאחר מכן. אך אם יש חשש שייבצר ממנו לקדש הלבנה בימים הבאים – יקדשנה במוצאי תשעה באב אחרי שיטעם משהו.

בהזדמנות זאת נוסף שאין מקדשים את הלבנה לא בליל שבת ולא בליל יום טוב (גם אם חל במוצאי שבת), אלא אם יעבור הזמן ויפסיד את ברכת הלבנה. כמו כן נעיר שהרמ"א כתב בהגהה שכשמקדשים אותה בחול יש ללוש בגדים נאים, אך ה"משנה ברורה" כתב שעכשיו אין נוהגין לדקדק בזה.